

Kristuse Ema ei olnud asendusema!

Kirjutan seda lühikest artiklit 15. augustil 2026. See on päev, mil Kristuse Ema Maarjat austatakse nii idas kui ka läänes. Ja ometi on paljude inimeste jaoks, keda olen kohanud – väidetavate Pühakirja uurijate jaoks –, Kristuse Ema praktiliselt olematu. Nad häbenevad liiga palju isegi teda mainida, rääkimata tema austamisest. On justkui Kristuse ema oleks asendusema – teate küll, üks neist naistest, keda inimesed palkavad oma last kandma, maksavad talle tasu, võtavad lapse endale ja bioloogilist ema ei mainita kuski. Umbes nii nad kohtlevadki Kristuse ema. Sisuliselt olematu ja mainitud vaid siis, kui nad tahavad teda alandada ja loetleda kõiki asju, mida ta nende arvates ei ole. Kui ebaõiglane on see meie Issanda ema suhtes! Selle suhtes, kes mitte ainult ei sünnitanud Teda – võttes vastu sotsiaalse tõrjutuse, isegi kividega viskamise võimaluse –, vaid kasvatas Teda helluse ja armastusega ning seisis Tema kõrval kuni lõpuni. Sest, mu sõber, Kristusel ei ole ainult Isa. Tal on ka ema, Maarja. See, kes Luuka 4:48 järgi ütles, et kõik põlvkonnad nimetavad teda õndsaks. Millal sa viimati õnnistasid Kristuse ema, mu kallis? Aga sa ütled mulle: „Ma järgin Pühakirja.” Ja mida Pühakiri sulle ütleb? Kas see ei ütle sulle, et auusta oma isa ja ema? Ja ometi leppid sa sellega, et Kristuse Ema ei auustata? Kas sa kohtled teda mõnes mõttes – sa ei pruugi seda sõnadega tunnistada, aga praktikas on see just nii –, justkui ta oleks asendusema? Kas sulle meeldiks, kui keegi teeks seda sinu enda emaga? Kui teda sisuliselt asendusemaks peetaks? Kas sa arvad, et Kristusele meeldib see? Et Tema ema praktiliselt solvatakse? Aga kuna sa räägid Pühakirjast, siis Pühakirja tõlgendamine ei toimu vaakumis. Püha Vaim ei ilmunud ju alles täna. Ta on tegutsenud juba 2000 aastat. Kas teate, mida varased kristlased uskusid Kristuse ema kohta? Kas see huvitab teid? Peaks küll. Sest kui te arvate, et pärast 2000 aastat Püha Vaimu kohalolekut hakkate te nullist pihta, siis olge ettevaatlikud, et te Püha Vaimu sel viisil ei solvaks, sest Püha Vaim ei alusta nullist. Ta on tegutsenud juba kaks tuhat aastat. Mida pidasid varased kristlased siis Kristuse emaks? Just nii kirjutab Irenaeus – apostlite järel teise põlvkonna esindaja, Lugdunumi (tänapäeva Lyoni) piiskop,

Kristuse märter, Smyrna piiskopi Polykarposi (keda Ilmutusraamat mainib austavate sõnadega) jünger, kes omakorda oli apostel Johannese jünger – järgmist:

„Seega tuli Issand selgelt „oma omade juurde“ ja toetas loodut, mida Ta ise toetab. Ta tõi ka puul toimuva kuulekuse kaudu kaasa lunastuse puul toimunud sõnakuulmatusest. Ja et üleastumine – millesse neitsi Eeva, kelle Jumal oli juba mehele andnud, ekslikult meelitati – sai lahenduse, kuulutas ingel tõepoolest neitsi Maarjale, kes oli juba mehega kihlatud. Nii nagu Eeva eksitati eksiteele ingli (kurat) sõnadega, mis sundisid teda Jumalast eemale pöörduma, kui ta Tema sõnale vastu hakkas, nii kuulutas ka ingel oma sõnadega Maarjale seda tõde: et ta sünnitab Jumala, olles Tema sõnale kuulekas. Ja kui Eeva Jumalale ei kuuletunud, siis Maarja lasi end veenda ja kuuletus Jumalale. Nõnda sai neitsi Maarjast neitsi Eeva kaitsja. Ja nii nagu inimkond seoti surmaga neitsi kaudu, nii vabastati see ka neitsi kaudu. Ja nii loodi tasakaal, et neitsi Eeva sõnakuulmatus võiks saada heastatud neitsi Maarja sõnakuulmise kaudu. Peale selle leevendati esimese loodud olendi patt Esmasündinu abiga ning mao kavalus võideti tuvi lihtsameelsusega. Nii murti need ahelad, millega me olime surmaga seotud. (Irenaeus Lyonist, „Valeõpetuse ümberlükkamine“, V raamat).

Ja veel kord, ühes oma teises raamatus kirjutab seesama Kristuse märter:

„Nii nagu inimene kannatas ühe sõnakuulmatu neitsi (Eeva) tõttu ja langemise järel allutati surmale, nii sünnib inimene uuesti uude ellu tänu neitsile (Maarjale), kes oli kuulekas Jumala sõnale. Inimene oli kadunud lammas, keda Issand tuli maa peale otsima. Sel põhjusel võttis Ta liha ja inimkuju temalt, kes oli Taaveti järeltulija. Tõepoolest, oli õiglane ja vajalik, et Aadam taastataks Kristuses, nii et surelikkus võiks imetlusega imetlusse neelata, ja et Eeva taastataks Maarjas, nii et üks neitsi saaks teise neitsi kaitsjaks ja kustutaks esimese sõnakuulmatuse oma neitsiliku kuulekusega.“ (Irenaeus, Lyoni piiskop, „Apostliku jutluse tõestus“, peatükk 33)

Seega on Kristuse Ema Teine Eeva! Nii nagu Eeva on meie ema, nii on ka Kristuse Ema meie ema. Seda uskusid varased kristlased, mitte 4. sajandil, vaid kaks põlvkonda pärast apostleid. Vaadake, kui ilusti Irenaeus seda näitas. Vaadake neid imelisi võrdlusi, mis seal on. Just seda pidasid esimesed kristlased silmas. Kas olete kunagi kuulnud sellest räägitavat? Kas olete kuulnud kedagi rääkimas „Teisest Eevast“? Ei, teda pole kuskil mainitud. Aga kuidas ta saaks mainitud olla, kui enamik inimesi püüab Pühakirja mõista vaakumis! Justkui poleks Kristuse Kirikut – mille vastu, nagu Ta ise ütles, ei suuda Hades'e väravad võita – juba 2000 aastat olemas olnud. Aga nüüd te teate. Nagu ta ise ütles:

Luuka 4:46–48

„Mu hing ülistab Issandat ja mu vaim rõõmustab Jumalas, mu Päästjas; sest Ta on armulikult vaadanud oma teenija alandlikkusele; sest vaata, nüüdsest peale nimetavad mind õndsaks kõik põlvkonnad.”

Kas kuulute põlvkonda, kes teda õnnistab, või istute kõrval ja ootate, kas keegi teda õnnistab, et saaksite teda halvustada? „Nüüdsest peale nimetavad mind õndsaks kõik põlvkonnad“, mis tähendab, et teda tuntakse ja austatakse kõrgelt kõigi põlvkondade poolt. Seega õnnistan siin Kristuse Ema, teist Eevat! Sest Kristuse Ema on ka minu ema! Ja ma ütlen teile, mu sõber, tehke sama!